

"Nog elke keer als ik aanbel, ben ik zenuwachtig"

Het Laatste Nieuws *,
Ma. 24 Aug. 2020, Pagina 10

Vorig jaar stonden hij en zijn collega's 300 keer bij mensen aan de deur om hen te vertellen dat een geliefde overleden is. Filip Cauwelier (45) is als slachtofferbejegenaar bij de Gentse politie professioneel 'slechtnieuwsbrenger' en schreef daar een boek over. "Ik ben nog elke keer nerveus als ik op een bel druk."

Als jij plots voor de deur staat, weet ik dat je me niets vrolijks komt vertellen.

Filip Cauwelier: "Zo kan je het wel zeggen, ja. Ik ben slachtofferbejegenaar bij de Gentse politie. Ik werk er als maatschappelijk werker, in een team van zeven collega's. Wij geven eerste zorg aan slachtoffers, in de brede zin van het woord. Dat is grotendeels nine-to-five: op bezoek gaan bij of bellen naar mensen die zelf aangeven dat ze hulp nodig hebben, of van wie de politie dat oordeelt. Slachtoffers van een overval, bijvoorbeeld. Of van een verkrachting, een inbraak. Deel twee van onze job is 24/7. Interventies waarbij de politie ons meteen nodig heeft. Bij een overlijden komen we altijd tussen. Het nieuws dat een dochter of een echtgenoot is overleden, kan niet wachten tot de volgende ochtend."

In het midden van de nacht iemand uit z'n bed halen om te vertellen dat zijn kind gestorven of levensgevaarlijk gewond is... Hoe haal je voldoening uit een job die zo bol staat van de tristesse?

"Ik kan niet zeggen dat het een job is waar ik als kind van droomde, neen. En toch zie ik mezelf dit m'n hele leven doen. Vorig jaar zijn wij 300 keer een overlijden gaan melden. Da's ongeveer één per week. Ik ben geen therapeut, wij doen crisishulp, maar ik kan hen soms in totale ontreddeering weer wat vaste grond onder de voeten geven. Een eerste houvast."

Slecht nieuws brengen, kan je dat leren?

"Er zijn een paar algemene regels: niet uitstellen, niet verbloemen, geen verhaaltjes vertellen. Dat is hard, ja. Ik bel aan, ik vraag of ik mag binnenkomen. Ik probeer ervoor te zorgen dat we allebei neerzitten. De tijd tussen het aanbellen en het gaan zitten moet zo kort mogelijk zijn. Om te vermijden dat het hoofd van mensen op hol slaat. Ze wéten dat er iets niet klopt, als ik samen met een agent voor de deur sta. Maar altijd blijft er dat procentje hoop dat het toch niet waar zal zijn. 'Bent u de echtgenote van meneer X? Hij is overleden.' Geen inleiding, geen intro. Ik moet niet gaan vertellen dat meneer gisteravond met zijn auto reed, ik moet vertellen wat er gebeurd is."

Kan je er ook in harden?

"Ik hoop van niet. Het gevaar bestaat dat je onverschillig wordt en dat mag niet. Je moet betrokken blijven. De dag dat je dat niet meer bent, moet je ermee stoppen, denk ik. Na een interventie probeer ik zo snel mogelijk iets anders te doen. Fietsen, bijvoorbeeld. Je kan niet alle miserie mee naar huis nemen. En je moet er bewust mee bezig zijn als je merkt dat er wel iets maalt. Het is niet omdat ik elke dag slachtoffers zie, dat er ook elke dag slachtoffers vallen. Er zijn duizenden mensen die wél veilig op hun werk geraken. Maar het gebeurt, dat ik een zaak niet van me kan afzetten."

Wat zijn de moeilijkste zaken?

"Het zijn niet de sterfgevallen. Het zijn de uitzichtloze situaties. Zaken met minderjarigen, kinderen die geplaatst moeten worden, die thuis weggehaald worden. Ook daar komen wij in tussen. Je weet dat een kind niet in een warm nest terecht komt. Sommigen zijn een vogel voor de kat en het is bijzonder moeilijk om daar hoop uit te halen. Een overlijden melden is verschrikkelijk. Je ziet een vrouw en de kinderen door het raam vredig aan tafel zitten en uit het niets kom je melden dat hun man, hun papa onderweg naar het werk op een file is ingereden. Uit het niets stort hun wereld helemaal

in. Maar als ik zie dat dat een familie is die na het rouwproces verder zal kunnen met haar leven, kan ik daar hoop uit putten."

"Moeilijker wordt het wanneer ik bij gezinnen kom die heel erg op dat van mij lijken. Mensen waarbij je beseft dat het vrienden zouden kunnen zijn. Die keer dat een jongetje aan hartfalen stierf in zijn slaap en ik op zijn kamer een poster van AA Gent zag hangen, moest ik denken aan mijn eigen kind een paar jaar eerder. Dan komt het heel dicht."

Kan je na zes jaar slecht nieuws melden ondertussen inschatten hoe mensen zullen reageren?

"Nooit. Er zijn gelijkenissen, dat wel. Er is de fase van ontkenning. Heel veel mensen roepen dat het niet waar is. Maar het is niet zo dat iedereen onbedaarlijk begint te huilen of wegloopt. Er zijn er die beginnen te lachen. Soms zijn emoties zo groot en onduidelijk dat ze er op een verkeerde manier uitkomen. Ik dacht dat het zou komen, hoor, dat het voorspelbaar zou worden. Maar ik ben nog elke keer nerveus als ik op een bel druk. Komt er weer een nieuwe reactie, eentje die ik nog niet heb meegemaakt? Ik had ooit eens iemand die heel blij was dat het haar zoon en niet haar dochter was. Ik zie mensen die opgelucht zijn, dat het 'maar' hun moeder is en niet hun kind. Veel slachtoffers generen zich ook voor hun verdriet. Daarom heb ik het in mijn boek ook over inbraak, bijvoorbeeld. Dat lijkt banaal ten opzichte van heel wat andere trauma's, maar het gaat over je veiligheidsgevoel, in je eigen huis. Dat is wél ernstig."

Sta je dankzij je job anders in het leven? Genieten, want 'elke dag kan de laatste zijn'?

"Ik leef alsof elke dag de middelste van mijn leven is. Ik ben me heel bewust van de extreme gerustheid die ik mag voelen, omdat er me nog geen grote trauma's zijn overkomen. Het is een cadeau als je niet ongerust hoeft te zijn."

'De *slechtnieuwsbrenger*' wordt uitgegeven door Lannoo en verschijnt op 25 augustus.

BIEKE CORNILLIE ■